

Mittetehinguliste finantsvoogude aruanne

1. Aruande valdkond

Aruandeperioodil toimunud mittetehingulised finantsvood, välja arvatud valuutakursi muutustest tulenevad ümberhindlused.

Mittetehinguline finantsvoog on vara ja/või kohustuse bilansilise väärtuse muutus, mis ei tulene vara soetamisest/realiseerimisest ega kohustuse võtmisest/tagasimaksmisest. Mittetehinguliseks finantsvooks ei loeta krediidiasutuse ja kliendi vaheliste lepingute muudatustest tulenevaid muutusi. Aruande valdkonda ei kuulu laenude allahindlus ega materiaalsete ja immateriaalsete varade kulum.

Eristatakse järgmiseid mittetehinguliste finantsvoogude liike: hinnamuutusest tulenev ümberhindlus, mahakandmine/arvelevõtmine ning ümberklassifitseerimine. Mittetehinguliste finantsvoogude üksikasjalikumad kirjeldused ja näited on toodud punkti 3 alapunktis 15.

Kõik bilansilised mittetehingulised muutused kajastatakse aruandes raamatupidamisarvestuse kahekordse kirjendamise põhimõttel (nt aktsiate õiglase väärtuse suurenemine tingituna aktsiate turuhinna tõusust kajastatakse varade poolel ning samaväärne omakapitali kirje suurenemine kohustuste ja omakapitali poolel). Sellest tulenevalt peaksid aruande valdkonda kuuluvad mittetehingulised finantsvood varade poolel üldjuhul võrduma mittetehinguliste finantsvoogudega kohustuste ja omakapitali poolel. Teatud juhtudel võib mittetehinguline muutus toimuda ainult bilansi varade või kohustuste ja omakapitali kirjetel. Kui tegemist on näiteks laenu mahakandmise ja samas summas tagatisvara bilansis arvelevõtmisega, kajastatakse mõlemad mittetehingulised finantsvood bilansi varade poolel. Kui tegemist on ümberklassifitseerimisega, näidatakse nii positiivset kui ka negatiivset mittetehingulist finantsvoogu bilansi samal poolel.

2. Andmete summeerimine

Nende varade ja kohustuste mittetehinguliste finantsvoogude summa, mille identifikaatorid langevad kokku, esitatakse ühe reana.

3. Aruanderea struktuur

- 1) kirje liik
- 2) eritingimus
- 3) aruande valuuta kood
- 4) riigi kood
- 5) klient
- 6) füüsilisest isikust ettevõtja
- 7) kliendi täiendav määratlus
- 8) noteering
- 9) lepinguline tähtaeg
- 10) järelejäänud tähtaeg
- 11) hoiuse lõpetamise etteteatamistähtaeg
- 12) intressimäära järgmise ülevaatamiseni jäänud periood
- 13) laenu eesmärk
- 14) tagatis
- 15) mittetehingulise finantsvoo liik

16) mittetehingulise finantsvoo summa

1) Kirje liigi identifikaatorid**Vara**

Sularaha	1
Sündikaatlaen	45
Krediitkaardilaen	46
Arvelduskrediit	47
Muu laen	29
Rahaturuinstrument	7
Muu võlaväärtpaber	9
Rahaturufondi osak	48
Muu investeerimisfondi osak	8
Sidusettevõtte aktsia	10
Tütarettevõtte aktsia	11
Muu aktsia ja osa	37
Tuletisinstrument	38
Muu nõue	39
Materiaalne ja immateriaalne vara	15
Muu vara	16

Kohustused ja omakapital

Üleõhoius ja muu nõudmiseni hoius	33
Tähtajaline hoius	34
Säästuhoius	35
Investeerimishoius	40
Muu hoius	36
Sündikaatlaen	44
Muu saadud laen	32
Rahaturuinstrument	24
Hübriidvõlaväärtpaber	43
Muu võlaväärtpaber	25
Aktsia ja osa	41
Tuletisinstrument	42
Muu kohustus	28
Omakapital	27

Kirje liigi „muu vara” all näidatakse bilansikirjetel „muud varad”, „müügiks hoitavad põhivarad ja müügigrupid” ning „tulumaksu varad” kajastatud mittetehingulised finantsvood.

Kirje liigi „muu kohustus” all näidatakse bilansikirjetel „muud kohustused”, „nõudmisel tagasiostetavad omakapitaliinstrumendid”, „kohustused, mis kuuluvad müügiks hoitavaks liigitatud müügigruppidesse” ning „tulumaksu kohustused” kajastatud mittetehingulised finantsvood.

Kirje liigi „muu nõue” all näidatakse keskpankadesse, krediidasutustesse ja muudesse finantseerimisasutustesse paigutatud hoiuste mittetehingulised muutused.

2) Eritingimuse identifikaatorid

Allutatud nõue/kohustus	8
Pöördrepo/repo	7
Eelisaktsia	5
Eritingimused	4

3) Aruande valuuta kood

Siin näidatakse valuuta, milles vara on välja antud või milles kohustus on tekkinud.

Kui lepingu kohaselt võib välja antud vara või kaasatud ressursi tagasimakse suurus teatud valuuta kursi kõikumise tõttu muutuda, siis näidatakse siin valuuta, mille kursist tagasimakse suurus sõltub. Kui välja antud vara või kaasatud ressursi lepinguline valuuta on euro ja tagasimaksmise summa on seotud euro ja mõne muu valuuta (nt CHF) tagasimaksmise hetkel kehtiva kursiga, näidatakse välja antud vara või kaasatud ressursi aruande valutana seotud valuuta (näites CHF). Väärtpaberite puhul määratakse valuuta kood nimiväärtuse järgi ja seda ka siis, kui väärtpaberi turuhind on fikseeritud teises valuutas. Tuletisinstrumenti ja omakapitali puhul on aruande valuuta euro.

4) Riigi kood

Siin näidatakse riigi kood kliendi või väärtpaberi emitendi (tuletisinstrumenti puhul tehingu teise poole) residentsuse järgi. Kui kirjel näidatud instrumendil puudub residentsus või seda pole võimalik tuvastada (nt kirje liikide „materiaalne ja immateriaalne vara”, „muu vara”, „muu kohustus” ja „omakapital” puhul), märgitakse riigi koodiks XX.

5) Kliendi identifikaatorid

Keskvalitsus	1
Kohalik omavalitsus	2
Riiklik sotsiaalkindlustusfond	13
Keskpank	12
Krediidiasutus	6
Muu hoiuseid kaasav ettevõtja	15
Rahaturufond	16
Kindlustusandja	17
Pensionifond	18
Muu investeerimisfond	19
Muu finantseerimisasutus	20
Riigi või kohaliku omavalitsuse mittefinantsettevõtja	7
Muu mittefinantsettevõtja	8
Kodumajapidamine	10
Kodumajapidamisi teenindav kasumitaotluseta institutsioon	9
Määramata	11

Emiteeritud võlaväärtpaberite puhul on kliendiks võlakirja esmane ostja. Aktsiate ja osade puhul määratakse kliendi identifikaator emitendi järgi.

Kirje liikide „sularaha”, „rahaturufondi osak”, „muu investeerimisfondi osak”, „materiaalne ja immateriaalne vara”, „muu vara”, „omakapital” ja „muu kohustus” puhul võib kliendi identifikaatoriks märkida „määramata”. Kõikidel ülejäänud juhtudel on kohustuslik klient identifitseerida.

6) Füüsilisest isikust ettevõtja identifikaatorid

Klient on füüsilisest isikust ettevõtja	1
Klient ei ole füüsilisest isikust ettevõtja	0

Kui aruanderea viiendas veerus esitatud klient „kodumajapidamine” tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana, märgitakse identifikaatoriks 1. Ülejäänud juhtudel, sh kui klient „kodumajapidamine” ei ole füüsilisest isikust ettevõtja, märgitakse identifikaatoriks 0.

7) Kliendi täiendava määratluse identifikaatorid

Rahaloomeasutus	6
Keskne vastaspool	4
Väärtpaberistaja	5
Euroopa Investeerimispank (EIB)	20

Euroopa stabiilsusmehhanism (ESM)	21
Rahvusvaheline organisatsioon	9

Siin täpsustatakse, kas aruanderea viiendas veerus toodud klient on rahaloomeasutus, keskne vastaspool, väärtpaperistaja, EIB, ESM või rahvusvaheline organisatsioon. Kui aruanderea viiendas veerus esitatud klient ei ole ükski eelnimetatutest, märgitakse välja väärtuseks 0 (null).

Rahaloomeasutused on ainult need keskpangad, krediidasutused, rahaturufondid ja muud hoiuseid kaasavad ettevõtjad, mis on kantud Euroopa Keskpanga kodulehel avaldatud Euroopa Liidu rahaloomeasutuste nimekirja.

Kliendi täiendava määratluse identifikaatoreid 4 („keskne vastaspool□”) ja 5 („väärtpaperistaja□”) kasutatakse ainult aruanderea viiendas veerus näidatud kliendi „muu finantseerimisasutus□” täpsustamisel.

Kliendi täiendava määratluse identifikaatorit 9 kasutatakse rahvusvaheliste organisatsioonide, v.a EIB ja ESMi eristamiseks. Rahvusvahelised organisatsioonid võivad aruanderea viiendas veerus olla näidatud ainult kirjetel „keskvalitsus□”, „keskpank□”, „krediidasutus□” ja „muu finantseerimisasutus□”.

8) Noteeringu identifikaatorid

Ei ole noteeritud	0
Noteeritud	1

Identifikaatorit „noteeritud” kasutatakse ainult väärtpaperibörsidel noteeritud aktsiate ja võlaväärtpaperite puhul. Ülejäänud varade ja kohustuste ning omakapitali kirje puhul märgitakse identifikaatoriks „ei ole noteeritud”.

9) Lepingulise tähtaja identifikaatorid

Tähtajata	1
Nõudmiseni	2
Kuni 1 aasta	31
1 kuni 2 aastat	6
2 kuni 5 aastat	24
Üle 5 aasta	25

Tähtaeg määratakse vara/kohustuse lepingulise tähtaja või võlaväärtpaperi puhul kustutustähtaja alusel. Kui kirjel puudub lepinguline tähtaeg (nt „omakapital”, „sularaha”, „rahaturufondi osak□”, „muu investeerimisfondi osak□”), märgitakse lepingulise tähtaja identifikaatoriks „tähtajata”.

10) Järelejäänud tähtaja identifikaatorid

Tähtajata	1
Kuni 1 aasta	31
1 kuni 2 aastat	6
2 kuni 5 aastat	24
5 kuni 10 aastat	9
10 kuni 20 aastat	52
20 kuni 30 aastat	53
Üle 30 aasta	54

Identifikaator määratakse aruandeperioodist kuni laenulepingu lõpptähtajani jäänud ajavahemiku alusel.

Järelejäänud tähtaja identifikaator tuleb määrata ainult varakirjete „sündikaatlaen”, „arvelduskrediit” ja „muu laen” puhul, kui laenu saaja on „kodumajapidamine”, „kodumajapidamisi teenindav kasumitaotluseta institutsioon”, „muu mittefinantsettevõtja” või „riigi või kohaliku omavalitsuse mittefinantsettevõtja”.

Ülejäänud juhtudel, sh ka siis, kui laenu lõpptähtaeg on möödunud, märgitakse identifikaatoriks 0 (null).

11) Hoiuse lõpetamise etteteatamistähtaja identifikaator

Kuni 3 kuud	3
Üle 3 kuu	47

Hoiuse lõpetamise etteteatamistähtaja identifikaator määratakse ainult kohustuseliikide „tähtajaline hoius”, „säästuhoius”, „investeerimishoius” ja „muu hoius” puhul hoiuse lõpetamiseks kohustusliku etteteatamistähtaja alusel. Kõigi ülejäänud kirjeliikide puhul ja juhul, kui eelnimetatud hoiuseliigil ei ole lõpetamiseks etteteatamistähtaega fikseeritud, märgitakse hoiuse lõpetamise etteteatamistähtaja identifikaatoriks 0 (null).

12) Intressimäära järgmise ülevaatamiseni jäänud perioodi identifikaatorid

Kuni 1 aasta	31
1 kuni 2 aastat	6
2 kuni 5 aastat	24
Üle 5 aasta	25

Siin näidatakse ajavahemikku aruandeperioodist kuni intressimäära järgmise ülevaatamise tähtjani.

Intressimäära järgmise ülevaatamiseni jäänud periood tuleb määrata ainult varakirjete „sündikaatlaen”, „krediitkaardilaen”, „arvelduskrediit” ja „muu laen” puhul, kui laenu saaja on „kodumajapidamine”, „kodumajapidamisi teenindav kasumitaotluseta institutsioon”, „muu mittefinantsettevõtja” või „riigi või kohaliku omavalitsuse mittefinantsettevõtja”.

Ülejäänud juhtudel, sh ka siis, kui laenul on fikseeritud intressimäär või kui laenu lõpptähtaeg on möödunud, märgitakse identifikaatoriks 0 (null).

13) Laenu eesmärgi identifikaatorid

Eluaseme soetamine/renoveerimine	11
Kaupade ja teenuste soetamine (sh igapäevased arveldused)	12
Muu	24

Siin näidatakse väljaantud laenu eesmärk.

Laenu eesmärk tuleb määrata ainult varakirjete „sündikaatlaen”, „krediitkaardilaen”, „arvelduskrediit” või „muu laen” puhul, kui laenu saaja on „kodumajapidamine” või „kodumajapidamisi teenindav kasumitaotluseta institutsioon”.

Ülejäänud juhtudel märgitakse laenu eesmärgi identifikaatoriks 0 (null).

14) Tagatise identifikaator

Esimese järjekoha hüpoteek	1
----------------------------	---

Tagatise liik „esimese järjekoha hüpoteek” märgitakse ainult varakirjete „sündikaatlaen”, „krediitkaardilaen”, „arvelduskrediit” ja „muu laen” puhul, kui laenu saaja on „kodumajapidamine”, „kodumajapidamisi teenindav kasumitaotluseta institutsioon”, „muu mittefinantsettevõtja” või „riigi või kohaliku omavalitsuse mittefinantsettevõtja”.

Ülejäänud juhtudel märgitakse tagatise identifikaatoriks 0 (null).

15) Mittetehingulise finantsvoo liigi identifikaatorid

Hinnamuutusest tulenev ümberhindlus	1
Mahakandmine/arvelevõtmine	3
Ümberklassifitseerimine	4

Hinnamuutusest tulenev ümberhindlus

Hõlmab vara, kohustuse ja omakapitali kirjetel kajastatavaid mittetehingulisi finantsvoogusid, mis on tingitud vastaval kirjel kajastatud instrumentide väärtuse muutusest aruandeperioodil.

Näiteks võib krediidasutuse investeerimisportfell sisaldada kümnet noteeritud ettevõtte X aktsiat, mille turuhind oli aruandeperioodi alguses 100 eurot ja aruandeperioodi lõpus 120 eurot ning millega ei tehtud aruandeperioodi jooksul ühtegi tehingut. Hinnamuutusest tulenev ümberhindlus on seega $10 \times (120 - 100) = 200$ eurot.

Mahakandmine/arvelevõtmine

Hõlmab krediidasutuse bilansist nii finants- kui ka mittefinantsvara osalist või täielikku mahakandmist/arvelevõtmist.

Mahakandmine võib olla tingitud deebitori pankrotist või muudest kliendi maksevõimet vähendavatest asjaoludest. Materiaalse ja immateriaalse vara mahakandmise põhjus võib olla tulekahju, üleujutus, vara kasutuskõlbmatuks muutumine jne.

Arvelevõtmise põhjus võib muu hulgas olla näiteks vajadus kajastada mahakantud laenu tagatiseks olnud vara bilansis.

Kõik mahakandmised tuleb näidata negatiivse summana ja arvelevõtmised positiivse summana.

Mahakandmisest/arvelevõtmisest tulenevat mittetehingulist finantsvoogu on kohustuslik märkida ainult kirjeliikide „sündikaatlaen”, „krediitkaardilaen”, „arvelduskrediit”, „muu laen”, „materiaalne ja immateriaalne vara”, „muu vara” ja „omakapital” puhul.

Ümberklassifitseerimine

Hõlmab ümberklassifitseerimisest (sh aruandlusvigade parandamisest) tulenevaid mittetehingulisi finantsvooge.

Ümberklassifitseerimisena tuleb mõista muutuseid käesoleva aruande identifikaatorites, mis ei ole põhjustatud muudatustest aruandva krediidasutuse ja kliendi vahelises lepingus (nt saadakse lisateavet kliendi institutsionaalse sektori või residentsuse kohta, füüsilisest isikust ettevõtja lõpetab ettevõtlustegevuse, osaku emiteerinud rahaturu- või investeerimisfond muudab investeerimispoliitikat). Kui krediidasutus ja klient muudavad olemasolevat lepingut või sõlmivad uue lepingu, mille tulemusena varasem leping muutub (nt laenuleping muutub arvelduskrediidi lepinguks, muutub lepinguline tähtaeg vms), siis käsitatakse seda tehingulise muutusena ning käesolevas aruandes seda ei näidata.

Näide.

Aruandeperioodile eelneva perioodi lõpus on pangal 100 000 euro suurune laenuõue muu finantseerimisasutuse vastu, mille järelejäänud tähtaeg on 5 kuud. Aruandeperioodil tagastab muu finantseerimisasutus pangale 20 000 eurot ja aruandeperioodi lõpus on laenu jääk 80 000 eurot. Aruandeperioodil avaldab statistikaamet valitsemissektorisse kuuluvate üksuste uuendatud nimekirja. Uuendatud nimekirja kohaselt on eelnimetatud muu finantseerimisasutus lisatud valitsemissektori nimekirja. Pank muudab aruannetes kliendisektorit ja kajastab ümberklassifitseerimist järgmiselt:

Kirje liik	Kliendi liik	MT finantsvoo liik	J tähtaeg	Summa
29	19	4	31	- 100 000
29	1	4	31	+100 000

16) Mittetehingulise finantsvoo summa

Siin näidatakse mittetehingulise finantsvoo summa (suurenemine pluss- ja vähenemine miinusemärgiga) eurodes, ümardatuna kahe kohani pärast koma.

Omakapitali suurenemine/vähene mine näidatakse ainult siis, kui see tuleneb aruande valdkonda kuuluvatest mittetehingulistest finantsvoogudest. Kui omakapital suureneb näiteks aruandeperioodil teenitud intressitulu arvel, siis käesolevas aruandes seda ei näidata.